

Heldenverering is niet de drijfveer om als familie elk jaar rond 4 november in Oosterwolde bijeen te komen. Immers, heldenverering is te beschouwen als de indirekte aanleiding tot het overlijden van heit (of voor de klein- en achterkleinkinderen 'pake Taeke'). Zonder dat soort vereringen en het 'blindelings volgen' wat daar uit voortvloeide was het misschien nooit zo ver gekomen, maar Adolf Hitler dwong (tegen wil en dank) die verering af en daardoor kon het gebeuren dat mensen de grenzen van hun eigen geweten overschreden.

Heit/pake Taeke wenste zich niet neer te leggen bij alle onmenselijkheid die de 2e Wereldoorlog met zich mee bracht. Dat was haast onvermijdelijk en daarvoor is wat achtergrondinformatie nodig om dat te begrijpen.

Van jongs af aan is Taeke Schuilenga (1878-1943) zijn eigen weg gegaan, zich ontworstelend aan het traditionele patroon van zijn ouderlijk huis. Vaak tot verdriet en bezorgdheid van z'n ouders. De bewaard gebleven brieven uit het familie-archief spreken daarover boekdelen: stichtelijke woorden van zijn vader (Djoerd Schuilenga), wijze raadgevingen van de beide broers (Jan en Sape), maar vooral "lieve briefjes" van zijn moeder (Elisabeth Postma).

Taeke kwam na veel omzwervingen weer terug in Surhuisterveen (sinds 1830 bakermat van de familie Schuilenga), in de vaste overtuiging om met eigen handen iets op te bouwen. Met veel energie en doorzettingsvermogen werd de bakkerij(+winkel) en de latere koekfabriek, onder de naam 'de Bijenkorf', opgezet.

Vanuit die achtergrond valt het te begrijpen waarom hij zich niet kon neerleggen bij het fascisme, wat als een soort olievlek uitgevloeid was over Europa. Iemand die zich zelf vrij gevochten had, kon moeilijk onvrijheden om zich heen accentueren. Hij nam openlijk afstand van het nationaal-socialisme. Dat was de toenmalige Duitse bezetter een doorn in het oog en daarom werd Taeke Schuilenga op 4 november 1943 op laffe wijze vermoord.

Maar...helaas, er is wat dat betreft niets nieuws onder de zon. Deze wond in onze familie-geschiedenis staat niet op zich zelf. Samen met de ontelbare ander familie-geschiedenissen uit die donkere oorlogsjaren vormen ze een permanente waarschuwing. Want fascisme, discriminatie en intimidatie zijn niet verdwenen met het einde van de 2e Wereldoorlog. Al die verfoeilijke elementen steken ook in Europa aan het einde van deze eeuw weer de kop op en nemen zelfs weer plaats in de diverse Volksvertegenwoordigingen.

De kern om aan die bedreigingen weerstand te bieden ligt in ons zelf. Op die punten moeten we ons dagelijks zelf overwinnen, want niets menselijks is ons vreemd! Juist in een maatschappij die steeds meer het individu centraal stelt, is de kans op de versteviging van het eigen ik, ten koste van een ander (= de kiem van discriminatie) levensgroot aanwezig.

Onze jaarlijkse familie-bijeenkomst rond 4 november is als zodanig een om meerdere redenen te waarderen sociale gebeurtenis. Bij de oudste generatie gaat de gedachte vooral terug naar 'heit'. Anderen grijpen de gelegenheid aan tot het verstevigen of vernieuwen van de familie-banden. Hopelijk ervaren we ook één waarschuwing in ons zelf en de maatschappij om ons heen: respect voor elk medemens...